

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

“Tasdiqlayman”

Namangan muhandislik-qurilish
instituti rektori

SH.Ergashev

10 2024 yil

TAYANCH DOKTORANTURAGA KIRUVCHILAR UCHUN

**13.00.02 – Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
(sohalar bo’yicha) ixtisosligi bo’yicha tayanch
doktoranturaga kirish uchun mutaxassislik
fanlaridan imtihon**

DASTURI

Namangan – 2024 yil

Ushbu dastur Namangan muhandislik-qurilish institutining “Mexanika” kafedrasida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

1. G‘.Mahkamov – Namangan muhandislik-qurilish instituti “Muhandislik va komp’yuter grafikasi” kafedraasi dosenti. t.f.f.d(PhD)
2. A.Xamrakulov – Namangan muhandislik-qurilish instituti “Muhandislik va komp’yuter grafikasi” kafedraasi dotsenti, p.f.n.
3. A.Qahharov - Namangan muhandislik-qurilish instituti “Sanoatni axborotlashtirish” fakulteti dekani, p.f.f.d.

Taqrizchilar:

1. I.Raximov - NVXTXQTMOHM direktori, dotsent, p.f.n.
2. M. Boltaeva - Namangan davlat universiteti “Pedagogika” fakulteti dekani. dotsent, p.f.n.

Ushbu dastur Namangan muhandislik-qurilish instituti Ilmiy Kengashida ko‘rib chiqilgan va tavsiya etilgan.

TAYACH DOKTORANTURAGA KIRUVCHILAR UCHUN

13.00.02-TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI VA METODIKASI

DASTUR

Dastur o'z ichiga 3 fanni kiritadi- "Umumiy pedagogika", "Pedagogik mahorat", "Pedagogik texnologiya".

Fan : UMUMIY PEDAGOGIKA

Fanining predmeti, maqsadi, vazifasi.

Maqsad – ta'lim-tarbiya samaradorligini tinmay oshirish va dunyo talablari darajasiga olib chiqish masalalariga ijodiy yondashish;

- umuminsoniy qadriyat va milliy madaniyatning asoslarini e'tiborga olib, ta'lim-tarbiya mazmunini, milliy mafkurani shakllantirib borish imkonini yaratish;

- pedarogika - tarbiyashunoslik qoida - qonunlarini ilg'or pedaogik tajribalar asosida boyitib borish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotda qo'llash tadbirlarini belgilash;

- uzluksiz ta'lim tizimini yanada rivojlantirish muammolarini hal qilish;

Vazifa – - SHarq va g'arbda xalq yaratgan og'zaki ijodiyoti, ya'ni xalq pedagogikasi, mutafakkirlar, ma'rifatparvarlar, pedagog va olimlarning tarbiyashunoslikka doir ilg'or g'oyalarini o'rganib, tahlil qilib, barkamol shaxsni tarbiyalash jarayoniga tatbiq etish;

- komil insonni tarkib toptirishning qonuniyatlari va zaruriy sifatlarini aniqlash;

- pedagogikadagi ta'lim - tarbiya nazariyasini hozirgi va xususiy metodikasi bilan uzviylik muammolarini ishlab chiqish va zamonaviy pedagogik texnologiyalarga amal qilish;

- ta'lim-tarbiya nazariyasidagi qoida, qonun, tamoyil, metod va usullarini ta'lim muassasasi amaliy hayot bilan bog'lab, bo'lajak o'qituvchi va mutaxasislarga o'rgatish.

Fan : PEDAGOGIK MAHORAT

Fanining predmeti, maqsadi, vazifasi.

Maqsad – talabalarda fanga oid bilim (pedagogik texnika, pedagogik hamkorlik (muloqot), pedagogik nazokat, pedagogik qobiliyat, tarbiyachi mahorati, o'quv— tarbiya jarayonini boshqarish, nutq madaniyati, pedagogik ijodkorlik va qobiliyatlarni shakllantirish) va ularni talaba hamda o'quvchilar bilan bo'ladigan munosabatlarda amalga oshirish malaka va ko'nikmalarni rivojlantirish.

Vazifa –

1. Bo‘lajak o‘qituvchilarni pedagogik mahoratning nazariy va metodologik asoslari bilan qurollantirish.

2. Pedagogik mahorat fanining pedagogik texnika, pedagogik hamkorlik (muloqot), pedagogik nazokat, pedagogik qobiliyat, tarbiyachi mahorati, o‘quv—tarbiya jarayonini boshqarish, nutq madaniyati, pedagogik ijodkorlik kabi tarkibiy qismlari to‘g‘risidagi bilimlar tizimini egallaydilar.

3. Bo‘lajak o‘qituvchilar milliy urf-odat va an‘analarimizda va O‘rta Osiyo mutafakkirlarining boy ijodiy meroslarida aks etgan pedagogik mahorat sirlarini mustaqil egallashga nisbatan o‘zlarida ehtiyoj va havasni rivojlantirib boradilar.

4. Egallangan pedagogik-psixologik va metodik bilimlar, ko‘nikma va malakalar to‘g‘risidagi ma‘lumotlar asosida har bir bo‘lajak o‘qituvchi o‘zining shaxsiy pedagogik mahoratini shakllantiradi.

5. O‘quv-tarbiyaviy jarayonni jahon andozalariga xos so‘nggi zamonaviy metod va shakllar asosida tashkil etish va boshqarishni amalga oshirishning nazariy va amaliy asoslarini muntazam o‘zlashtiradilar.

6. O‘qituvchilar o‘z kasbiy mahoratlarini takomillashtirish uchun shaxsiy-ijodiy malaka oshirishning shakl, usul va vositalarini egallaydilar.

7. Tarbiyachi mahoratining mohiyati, funktsiyasi, tuzilishi to‘g‘risida o‘qituvchilar uzluksiz ma‘lumotlarni o‘rganib boradilar.

8. Yuksak zamonaviy axborot texnologiyalari va portal tizimidan foydalanish asosida o‘z kasbiy mahoratlarini shakllantiradilar

Fan : PEDAGOGIK TEXNOLOGIYA

Fanining predmeti, maqsadi, vazifasi.

Maqsad – Fanni o‘qitishdan maqsad–talabalarda fanlarni o‘qitishda pedagogik texnologiyalar bo‘yicha bilim va ularni amaliyotda qo‘llash bo‘yicha ko‘nikma va malaka shakllantirishdir.

Vazifa– — pedagogik texnologiya amaliyoti va nazariyasini o‘rganishni tashkil etish;

— pedagogik texnologiyalarni o‘rganish, kuzatish, nazorat qilish va amalda joriy etishni tashkil etish;

— pedagogik texnologiyalarni o‘quv jarayoniga tatbiq etish bo‘yicha seminarlar, treninglar o‘tkazish;

— pedagogik texnologiyalarni to‘plash, tanlash, qo‘llash bo‘yicha tegishli ma‘lumotlar bankini yaratish, ularni tahlil qilish asosida o‘quv jarayoniga tatbiq, etish;

— ilg‘or pedagogik texnologiyalarni amalda qo‘llash tajribalarini tahlil etish, umumlashtirish, ommalashtirish.

TAYANCH DOKTORANTURAGA KIRUVCHILAR

13.00.02-TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI VA METODIKASI

IXTISOSLIGI BO'YICHA KIRISH SINOVLARINI BAHOLASH

MEZONI

1. Yo'nalish fanlaridan kirish sinovlari yozma ish tarzda sinov savollariga javoblar yozish asosida o'tkaziladi. Har bir savolnoma 5 ta savoldan iborat bo'ladi.
 2. Yozma ishlar 0 baldan 100 balgacha baholanadi. Har bir savol maksimal 20 baldan baholanadi.
 3. Savolnomaning har bir savoli quyidagi mezonlar bo'yicha baholanadi:
 - 15-20 ball, savol to'la har tomonlama chuqur yoritilgan chizma sxemalar berilgan, shu savolning xamma pozitsiyalari yoritilgan xulosa berilgan, o'z fikr mulohazasini erkin ifodalay olgan;
 - 10-15 ball, savol to'la yoritilgan chizma va sxemalari berilgan savolda asosiy pozitsiyalar yoritilgan, xulosa berilgan;
 - 5-10 ball, savol qisman yoritilgan bo'lib, umumiy fikrlar berilgan, asosiy pozitsiyalar yoritilgan, chizma va sxemalari berilmagan, xulosa berilgan;
 - 0-5 ball, savol qisman yoritilgan bo'lib, chizma va sxemalar berilmagan, xulosalar berilmagan.
- Savolnomadagi 5 ta savolning yozilgan javoblariga qo'yilgan ballar yig'indisi asosida tayanch doktoranturaga kiruvchilarining ixtisoslik fanlaridan to'plagan umumiy bali aniqlanadi.
- Ixtisoslik fanlaridan kirish sinov savollari va baholash mezonlari "Mexanika" kafedrasining 2024 yil ____ _____dagi yig'ilishida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan (bayonnoma №__).

13.00.02-Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (soxalar bo'yicha) tayanch doktoranturaga kirish uchun ixtisoslik bo'yicha savollar

PEDAGOGIKA

1. Pedagogika fanining ob'ekti, predmeti, maqsadi va vazifalari
2. Pedagogika fanining asosiy tushunchalari
3. Pedagogika fanining tarmoqlari
4. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqadorligi
5. Pedagogika faning ilmiy tadqiqot metodlari
6. Komil inson g'oyasi
7. Shaxsning shakllanishi va rivojlanishida ijtimoiy muhit.
8. Ta'lim va shaxs
9. Yosh psixologiyasi. O'quvchilarga individual yondoshish psixologiyasi.

10. Pedagogik faoliyat
11. Pedagogik qobiliyat va pedagogik mahorat
12. O'qituvchi shaxsiga qo'yilgan talablar
13. Didaktika haqida sharq mutaffakirlarining qarashlari
14. Didaktikaning ilmiy tadqiqot ob'ekti, predmeti, maqsadi va ilmiy tadqiqotning ilmiy – tadqiqot metodlari
15. Ta'lim jaryonida didaktikaning vazifalari
16. Maqsadlarni belgilash
17. Maqsadga erishish uchun o'qituvchiga oldiga qanday vazifalar yuklanadi?
18. Bilim, ko'nikma va malaka
19. Ta'lim mazmuni va mohiyati
20. Demokratik huquqiy davlat va kuchli fuqarolik jamiyati qurishda ta'lim mazmunining o'rni
21. Davlat ta'lim standartlari
22. O'quv reja
23. Fanning o'quv dasturi
24. Darslik
25. Ta'lim tamoyillari tizimi
26. Ta'lim metodlari
27. Ta'limning og'zaki metodlari
28. Ta'limning ko'rgazmali metodlari
29. Amaliy metodlar
30. Ta'limning induktiv va deduktiv metodlari
31. Ta'lim jarayoni tashkil etish shakllari
32. Dars
33. Zamonaviy dars
34. Darslarda o'quvchi – talabalarning o'quv faoliyatini tashkil etish
35. Ta'lim oluvchilar bilimni baholash
36. Dars jarayonida ta'lim vositalarini tanlash va ulardan foydalanishning didaktik vazifalari
37. Ta'lim vosita turlari
38. Ta'lim jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish
39. Ta'lim to'g'risidagi qonun
40. Mustaqil ta'lim
41. Kredit-modul tizimi

Foydalanilgan adabiyotlar

1. N. Ataeva, M. Salaeva, S. Xasanov. Umumiy pedagogika (Pedagogika nazariyasi va amaliyoti asoslari). O'quv qo'llanma. II kitob. H. Boboevning umumiy tahriri asosida -T.: "Fan va texnologiya", 2013 y
2. J. Hasanboev, H. Sariboev, G. Niyozov, O. Hasanboeva, M. Usmonboeva. Pedagogika (O'quv qo'llanma). Toshkent "Fan" 2006 y.

3. Pedagogika: 1000 ta savolga 1000 ta javob / Metodik qo‘llanma.
U.I.Inoyatov, N.A.Muslimov, M.Usmonboeva, D.Inog‘omova. – Toshkent:
Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, 2012. – 193 bet.

PEDAGOGIK MAHORAT

1. “Pedagogik mahorat” fanining vazifalari
2. “Pedagogik mahorat” fanini tarkibiy qismlari
3. Pedagogik mahoratni egallash vositalari
4. O‘qituvchining shaxsiy sifatlari
5. O‘qituvchining kasbiy sifatlari
6. Yunon faylasuflari asarlarida o‘qituvchilarning kasbiy mahorati haqidagi g‘oyalari
7. Yevropa olimlarining o‘qituvchilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish to‘g‘risida fikrlari
8. Hozirgi davrda o‘qituvchilarning kasbiy mahoratini takomillashtirish
9. O‘qituvchining kasbiy faoliyatiga bog‘liq bo‘lgan qobiliyatlari
10. O‘qituvchi pedagogik qobiliyatini rivojlantirish funksiyalari
11. Pedagogik qobiliyatning asosiy sifatlari va xususiyatlari
12. Pedagogik qobiliyatlarning tayanch xususiyatlari kuzatuvchanlik
13. O‘qituvchining kommunikativ qobiliyati
14. Ta‘lim va tarbiya jarayonida o‘qituvchi tomonidan pedagogik ta‘sir ko‘rsatishning asosiy usullari: talab, istiqbol, rag‘batlantirish va jazolash
15. O‘qituvchining kommunikativ qobiliyatida so‘z bilan og‘zaki ta‘sir o‘tkazish
16. O‘qituvchi kasbiy faoliyatida muloqot madaniyatining shakllanishi
17. Pedagogik muloqotda muomala madaniyati
18. Sharqona tarbiya va muosharat odobining muloqotga ta‘siri
19. Pedagogik muloqotning o‘ziga xos xususiyatlari va funksiyalari
20. O‘qituvchining o‘quvchilar bilan muloqotni tashkil etish usullari va muloqotda tarbiyaviy jarayon tamoyillari
21. O‘qituvchining muloqot asosida sinf jamoasini boshqarish usullari
22. Boshqaruvda demokratik yondashuv.
23. Boshqaruvda liberal yondashuv.
24. Boshqaruvda avtokratik yondashuv
25. Pedagogik nazokat
26. O‘qituvchi nazokatida dilkashlik
27. Pedagogik takt
28. Nutq
29. Mimika. Pantomimika
30. Pedagogik texnika
31. Pedagogik texnikani namoyon etishda o‘qituvchining tashqi ko‘rinishi
32. Pedagogik texnikani egallash mahorati

Foydalanilgan adabiyotlar

1. A.Xoliqov. Pedagogik mahorat (o‘quv qo‘llanma) Toshkent “IQTISOD-MOLIYA” 2010 y.
2. E.To‘raqulov. Pedagogik texnologiyalar va mahorat (magistrlar uchun). Samarqand. 2006 y.

3. Bo‘ri Ziyomuxammadov. Pedagogik mahorat asoslari. Toshkent “Tib-kitob” 2009 y.

PEDAGOGIK TEXNOLOGIYA

1. Pedagogik texnologiya tushunchasi
2. Pedagogik texnologiyaning ta’riflari
3. Pedagogik texnologiya ko‘rinishlari
4. Pedagogik texnologiya darajalari
5. Pedagogik texnologiyaning asosiy yo‘nalishlari
6. Pedagogik texnologiyalarning tarixiy rivojlanish davrlari
7. Pedagogik texnologiya manbalari
8. Pedagogik texnologiya tasnifi
9. Pedagogik texnologiyaning mezonlari
10. Pedagogik texnologiyaning metodologik asosi
11. Pedagogik texnologiya va metodika orasidagi ayrim farqlar
12. Pedagogik texnologiyaning asosiy tarkibiy qismlari
13. Pedagogik motivlariing o‘zaro bog‘liqliklari
14. O‘qituvchi va o‘quvchi faoliyati
15. Pedagogik jarayonga tayyorgarlik
16. Pedagogik texnologiya natijalari
17. Pedagogik texnologiyalar turlari
18. Tashkiliy shakllariga ko‘ra pedagogik texnologiyalar
19. Pedagogik texnologiyaning asosiy jarayonlari
20. Pedagogik texnologiyalarda qo‘llaniladigan vositalar

Foydalanilgan adabiyotlar

1. J.F.Yo‘ldoshev, S.A.Usmanov. Pedagogik texnologiya asoslari. Toshkent “O‘qituvchi” 2004 y.
2. E.To‘raqulov. Pedagogik texnologiyalar va mahorat (magistrlar uchun). Samarqand. 2006 y.
3. Z.A. Mavlonova, M.Arobova, G‘.Salohitdinova. Pedagogik texnologiya (o‘quv qo‘llanma). Toshkent “Fan” nashriyoti. 2008 y.